

Wstęp do językoznawstwa

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność filologia rosyjska		Kod zajęć 09FWSROSS.11P.02230.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Paulina Bortnowska		
Prowadzący zajęcia	Paulina Bortnowska, Zofia Szwed, Katarzyna Kuligowska, Yury Fedorushkov		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami związanymi z językiem, klasyfikacją języków, nauką o komunikacji, paradygmatami badawczymi.
C2	Przekazanie wiedzy o języku jako głównym przedmiocie językoznawstwa, funkcjach języka, systemach znaków jedno- i dwuklasowych, teoriach aktów komunikacyjnych i komunikacji niewerbalnej.
C3	Wykształcenie i rozwijanie umiejętności rozróżniania podstawowych i złożonych jednostek języka, zapoznanie z podstawowymi jednostkami fonologii i morfologii.
C4	Zapoznanie się z pośrednimi płaszczyznami języka (słowotwórstwem, frazeologią, morfonologią)
C5	Zapoznanie ze sposobami wyrażania znaczenia gramatycznego.
C6	Wykształcenie i rozwijanie umiejętności rozpoznawania w praktyce kategorii gramatycznych na płaszczyźnie morfologicznej.
C7	Przekazanie wiedzy o systemie leksykalno-semantycznym języka, zapoznanie z zasadami rozróżniania i określania typów znaczeń leksemów oraz podstawowymi relacjami semantycznymi pomiędzy wyrazami.
C8	Wykształcenie i rozwijanie umiejętności rozpoznawania struktur parataktycznych i hipotaktycznych oraz struktur zdania i jej podstawowych członów.
C9	Wykształcenie i rozwijanie umiejętności korzystania ze źródeł bibliograficznych i wyszukiwania materiałów badawczych.
C10	Kształtowanie i rozwijanie umiejętności komunikacji i pracy w grupie oraz właściwej postawy i odpowiedzialnego stosunku do zajęć.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu znajomości języka rodzimego lub języka obcego jako systemu językowego.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawowe zagadnienia opisu języka, aparat pojęciowo-terminologiczny stosowany w językoznawstwie	FWS_K1_W01, FWS_K1_W02, FWS_K1_W04, FWS_K1_W05, FWS_K1_W07, FWS_K1_W08	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
W2	zna i rozumie kompleksową naturę języka, jego funkcje, złożoność i historyczną zmienność; zna kryteria klasyfikacji języków i główne paradygmaty badawcze	FWS_K1_W01, FWS_K1_W02, FWS_K1_W05, FWS_K1_W06, FWS_K1_W09	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
W3	zna i rozumie główne kierunki rozwoju i najważniejsze osiągnięcia w językoznawstwie, różne podejścia do opisu języka: od strukturalizmu do kognitywizmu, główne osiągnięcia najważniejszych szkół językoznawczych oraz ich wpływ na rozwój nauki o języku	FWS_K1_W03, FWS_K1_W04, FWS_K1_W06, FWS_K1_W07, FWS_K1_W08	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posługuje się terminami, pojęciami i metodami badawczymi z zakresu językoznawstwa	FWS_K1_U04, FWS_K1_U05	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna
U2	potrafi analizować elementy języka w zależności od ich formalnej złożoności, jak również z uwzględnieniem takich płaszczyzn języka jak słowotwórstwo, frazeologia, morfonologia; potrafi opisać system leksykalno-semantyczny języka, wymienia typy znaczeń leksemów, relacji semantycznych; orientuje się w podstawowych zagadnieniach związanych ze składnią języka rosyjskiego, potrafi ogólnie opisać zdanie z punktu widzenia struktury	FWS_K1_U04, FWS_K1_U05, FWS_K1_U07, FWS_K1_U08, FWS_K1_U09	Kolokwium pisemne, Wypowiedź ustna
U3	potrafi korzystać ze źródeł bibliograficznych w języku polskim i obcym w celu pozyskiwania informacji na temat języka oraz analizy materiału językowego	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U04, FWS_K1_U17	Prezentacja multimedialna
U4	opracowuje referat na temat językoznawstwa szczegółowego lub ogólnego	FWS_K1_U04, FWS_K1_U06, FWS_K1_U12, FWS_K1_U13, FWS_K1_U14	Prezentacja multimedialna
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów /-a do efektywnej organizacji pracy własnej oraz stałego rozwoju i doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03, FWS_K1_K06	Kolokwium pisemne, Prezentacja multimedialna, Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Język jako przedmiot badań językoznawstwa, Pojęcie znaku językowego, systemy jedno- i dwuklasowe, język naturalny	W1, U1, U3, U4, K1	Konwersatorium
2.	Pojęcie systemu fonologicznego, Fonologia a fonetyka, podstawowe jednostki systemu fonologicznego, prozodyczne cechy składniowe,	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
3.	Sposoby wyrażania znaczenia gramatycznego, forma gramatyczna, pojęcie kategorii gramatycznej	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
4.	Płaszczyzny pośrednie języka, przedmiot słowotwórstwa, typy łączliwości wyrazów, frazeologia jak językowy obraz świata	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
5.	System leksykalno-semantyczny języka, podstawowe jednostki, relacje semantyczne między leksemami, pojęcie pola semantycznego	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
6.	Przedmiot badań składni, stosunki paradygmatyczne i syntagmatyczne, modalność i predykcja, główne człony zdania	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
7.	Główne paradygmaty badawcze, językoznawstwo teoretyczne i stosowane, związki językoznawstwa z innymi naukami	W3, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
8.	Najnowsze teorie zdania, aktualne rozczłonkowanie zdania	W1, W2, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
9.	Językoznawstwo szczegółowe i ogólne	W3, U1, U2, U3, U4, K1	Konwersatorium
10.	Klasyfikacja języków, przegląd języków europejskich, języki słowiańskie a inne grupy języków indoeuropejskich	W2, W3, U1, U3, U4, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	- obecność na zajęciach, przygotowanie do zajęć i aktywność w ich trakcie - przygotowanie i zaprezentowanie referatu w formie ustnej / prezentacji multimedialnej na wybrany temat z zakresu treści programowych - pisemne kolokwium zaliczeniowe ----- Kryteria oceniania prezentacji multimedialnej: ocena: bardzo dobry (5,0) - prezentacja świetnie przygotowana pod względem formalnym (slajdy zawierające krótkie tezy, hasła, które są rozwijane w wypowiedzi ustnej; prezentacja wzbogacona doskonale dobranymi wykresami, tabelami, zdjęciami itp.) - językowo nienaganne, płynne omówienie, a nie odczytanie treści prezentacji ocena: dobry plus (4,5) - prezentacja bardzo dobrze przygotowana pod względem formalnym (slajdy zawierające krótkie tezy, hasła, które są rozwijane w wypowiedzi ustnej; prezentacja wzbogacona dobrze dobranymi wykresami, tabelami, zdjęciami itp.) - językowo poprawne, płynne omówienie, a nie odczytanie treści prezentacji - drobne braki w wymienionych punktach ocena: dobry (4,0) - prezentacja dobrze przygotowana pod względem formalnym (slajdy zawierające krótkie tezy, hasła, które są rozwijane w wypowiedzi ustnej; prezentacja wzbogacona odpowiednimi wykresami, tabelami, zdjęciami itp.) - językowo poprawne, płynne omówienie, a nie odczytanie treści prezentacji - niewielkie braki i błędy w wymienionych punktach ocena: dostateczny plus (3,5) - prezentacja posiadająca braki formalne (slajdy zawierające zbyt dużo tekstu przez co trudno go odczytać; braki w doborze odpowiednich wykresów, tabel, zdjęć itp.) - częściowo omówienie treści prezentacji, a częściowo, odczytanie; wypowiedź pozbawiona płynności ocena: dostateczny (3,0) - prezentacja posiadająca poważne braki formalne (slajdy zawierające zbyt dużo tekstu przez co trudno go odczytać; braki w doborze odpowiednich wykresów, tabel, zdjęć itp.) - prezentacja w przeważającym stopniu odczytana, a nie omówiona; wypowiedź chaotyczna, pozbawiona płynności - mimo poważnych mankamentów prezentacja zasługuje na ocenę pozytywną ocena: niedostateczny (2,0) - prezentacja nie spełnia kryteriów dla oceny dostatecznej ----- Kryteria oceniania kolokwium pisemnego: - bardzo dobry (bdb; 5,0): przynajmniej 92% - dobry plus (+db; 4,5): przynajmniej 84% i mniej niż 92% - dobry (db; 4,0): przynajmniej 76% i mniej niż 84% - dostateczny plus (+dst; 3,5): przynajmniej 68% i mniej niż 76% - dostateczny (dst; 3,0): przynajmniej 60% i mniej niż 68% - niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 60%

Literatura

Obowiązkowa

1. Lachur Cz., Zarys językoznawstwa ogólnego, Opole 2004.

Dodatkowa

1. Bobrowski I., Zaproszenie do językoznawstwa, Kraków 1998.
2. Furdal A., Językoznawstwo otwarte, Wrocław 1990.
3. Grzegorczykowa R., Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007.
4. Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa, red. E. Tabakowska, Kraków 2001.
5. Milewski T., Językoznawstwo, Warszawa 2004.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	5
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, oceniać procesy i zjawiska językowo-komunikacyjne oraz literackie w zakresie obszaru wschodniosłowiańskiego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego na podstawie uzyskanej wiedzy, a także posługując się poznanymi metodami i narzędziami, wykorzystywanymi w badaniach filologicznych
FWS_K1_U06	Absolwent/ka potrafi refleksyjnie odnosić się do własnych pisemnych i ustnych wypowiedzi językowych oraz dokonywać ich modyfikacji pod kierunkiem wykładowcy/opiekuna naukowego
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się głównymi teoriami z zakresu języka i literatury paradygmatami badawczymi w typowych sytuacjach językowo-komunikacyjnych i społecznych
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U12	Absolwent/ka potrafi przygotować typowe prace pisemne w języku polskim oraz języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U13	Absolwent/ka potrafi w polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów przygotowywać, formułować i opracowywać prace akademickie z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz komparatystyki literacko-kulturowej, posiadające właściwą strukturę, kompozycję, argumentację z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz zawierające krytyczny osąd koncepcji zastanych i/lub przedstawiające autonomiczne propozycje nowych ujęć
FWS_K1_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim i języku/-ach właściwych dla specjalności studiów dotyczące zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kontekstów kulturowych
FWS_K1_U17	Absolwent/ka potrafi podejmować działania w celu doskonalenia poziomu wiedzy i umiejętności oraz realizować potrzebę ustawicznego uczenia się przez całe życie
FWS_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu miejsce i znaczenie językoznawstwa i literaturoznawstwa, szczególnie w zakresie wschodniosłowiańskiego obszaru językowego i kulturowego, w systemie nauk oraz ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie i metodologię badań językoznawczych, literaturoznawczych oraz komparatystycznych literacko-kulturowych wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego

Kod	Treść
FWS_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję podstawowej terminologii z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie tematykę ogólną z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu tematykę szczegółową z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa obszaru języków wschodniosłowiańskich
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych
FWS_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie główne kierunki rozwoju oraz najważniejsze osiągnięcia w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz badań komparatystycznych i historycznych dotyczących wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub niemieckiego
FWS_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kompleksową naturę języków, w szczególności języków wschodniosłowiańskich, ich historycznie uwarunkowaną złożoność oraz strukturę, a także tendencje rozwoju